



**Σύνοψη και κλείσιμο εργασιών του συνεδρίου με θέμα
«Παιδαγωγική ηγεσία και (αυτο)αξιολόγηση»**

Σάββατο, 31 Οκτωβρίου 2015

Συνεδριακό Κέντρο «Φιλοξενία», Λευκωσία

*Από τον Δρα Ανδρέα Τσιάκκιρο και τον Δρα Θεόδωρο Θεοδώρου
Μέλη Σ.Ε.Π. Α.Π.ΚΥ.*

Κυρίες και κύριοι,

Ολοκληρώνουμε το σημερινό μας συνέδριο με τη σύνοψη και το κλείσιμο των εργασιών του. Το συνέδριο με τίτλο «Παιδαγωγική ηγεσία και (αυτο)αξιολόγηση», έχει συνδιοργανωθεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και τον Κυπριακό Όμιλο Εκπαιδευτικής Διοίκησης (Κ.Ο.Ε.Δ.). Αποτελεί συνέχεια ανάλογου συνεδρίου, που έγινε τον Δεκέμβριο του 2014, με θέμα «Η παιδαγωγική ηγεσία ως μετασχηματιστικός μηχανισμός για βελτίωση της σχολικής μονάδας». Προτού προχωρήσουμε, σας παρακαλούμε να συμπληρώσετε το ερωτηματολόγιο, που βρίσκεται στον φάκελό σας και αφορά στην αξιολόγηση των εργασιών του συνεδρίου, και να το παραδώσετε στη γραμματεία με την αποχώρησή σας ή να το αφήσετε στη θέση σας.

Επιχειρώντας έναν απολογισμό του σημερινού συνεδρίου, υπενθυμίζεται ότι σε αυτό απηύθυναν χαιρετισμούς η Διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Δρ Αθηνά Μιχαηλίδου, και ο Πρόεδρος του Κ.Ο.Ε.Δ., Δρ Γιάννης Σαββίδης, ενώ η κήρυξη της έναρξης των εργασιών του έγινε από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, Δρα Κώστα Καδή. Οι θεματικές τόσο των κύριων ομιλιών όσο και των εργαστηρίων κινήθηκαν σε διάφορα επίπεδα, καλύπτοντας πτυχές που αφορούν στο εκπαιδευτικό σύστημα, τη σχολική μονάδα και την τάξη, σε σχέση με όλους τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία φορείς: διευθυντές,



εκπαιδευτικούς και μαθητές.

Ακολούθησαν δύο κύριες ομιλίες, κατά τη διάρκεια του πρωινού, οι εργασίες συνεχίστηκαν με έξι παράλληλα εργαστήρια και ολοκληρώθηκαν με ακόμα δύο κύριες ομιλίες, το απόγευμα. Στην πρώτη κύρια ομιλία ο Καθηγητής Πέτρος Πασιαρδής, από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, ανέπτυξε το θέμα «Παράμετροι και προτάσεις αξιολόγησης των εκπαιδευτικών στο επίπεδο του συστήματος». Στο πρώτο μέρος της εισήγησης αναφέρθηκαν οι παράμετροι που επηρεάζουν την εκπαίδευση του 21^{ου} αιώνα και επεξηγήθηκαν οι βασικοί στόχοι που πρέπει να διέπουν ένα σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Αυτοί είναι η ποιοτική βελτίωση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού, η επαγγελματική ανέλιξη των αποτελεσματικών εκπαιδευτικών και η ποιοτική βελτίωση της μάθησης.

Στη συνέχεια, αναφέρθηκαν, επίσης, οι δυσκολίες αποτίμησης του έργου των ατόμων και τονίστηκε η διαφοροποίηση μεταξύ διαμορφωτικής και τελικής αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, εξηγήθηκε ότι η πρώτη δίνει μηνύματα στον εργαζόμενο για τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του, ενώ η δεύτερη δίνει μηνύματα στον εργαζόμενο σε σχέση με τους στόχους του οργανισμού. Έγινε, επίσης, αναφορά στα συστήματα αμοιβών και την επίδρασή τους στο έργο των εκπαιδευτικών. Οι αμοιβές αυτές μπορεί να είναι είτε εσωτερικές είτε εξωτερικές, ενώ η έρευνα δείχνει ότι επενεργούν θετικά στην απόδοση των εργαζομένων, στη συχνότητα απουσίας από την εργασία και στο αίσθημα αφοσίωσης που νιώθουν οι εργαζόμενοι προς τον οργανισμό.

Παράλληλα, αναφέρθηκαν οι βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν ένα νέο σύστημα αξιολόγησης και οι οποίες έχουν περιληφθεί στην πρόταση που κατατέθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Επιπλέον, ο Καθηγητής Πασιαρδής σημείωσε ότι το σύστημα αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών, που θα επικρατήσει σε μια δεδομένη εποχή, είναι συνάρτηση (α) του ευρύτερου κοινωνικού συστήματος, (β) της προσωπικότητας και των προσόντων του



αξιολογητή και (γ) του όλου κλίματος που επικρατεί. Καταληκτικά, ο εισηγητής τόνισε ότι το εκπαιδευτικό σύστημα δεν θα πρέπει να διστάζει να ξεχωρίζει και να αμείβει τους εξαίρετους εκπαιδευτικούς.

Στη δεύτερη κύρια ομιλία ο Καθηγητής Γιώργος Μπαγάκης, από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, παρουσίασε το θέμα «Απόπειρα αποτίμησης της δεκαοκτάχρονης εμπειρίας αυτοαξιολόγησης σχολείου στην Ελλάδα. Τι τελικά καθορίζει την αυτοαξιολόγηση;», προβαίνοντας ουσιαστικά σε μια ιστορική αναδρομή της πορείας της αυτοαξιολόγησης σχολείου στην Ελλάδα. Ακολούθως, αναφέρθηκε συνοπτικά σε πέντε ελληνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα αυτοαξιολόγησης, που εφαρμόστηκαν από το 1997 μέχρι σήμερα, προχώρησε στην αποτίμηση της συνεισφοράς τους και κατέληξε στα βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν. Ανάμεσα στα θετικά των προγραμμάτων περιλαμβάνεται το γεγονός ότι η αυτοαξιολόγηση σχολείου έγινε γνωστή στην ακαδημαϊκή και την εκπαιδευτική κοινότητα, κατανοήθηκαν δύσκολες έννοιες, τόσο ως προς τη θεωρητική και μεθοδολογική τους σημασία όσο και ως προς την εφαρμογή τους στο ελληνικό συγκείμενο, δοκιμάστηκε συστηματικά το πορτφόλιο επαγγελματικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού και αξιοποιήθηκαν καλά επεξεργασμένα επιμορφωτικά εργαλεία.

Κεντρικά σημεία της 18χρονης αυτής αποτίμησης αποτελούν: η ομάδα υποστήριξης της αυτοαξιολόγησης, ο ρόλος του κριτικού φίλου, ο τρόπος διαμόρφωσης των εστιών ανάπτυξης, ο αριθμός των σχολείων στα οποία εφαρμόζεται η αυτοαξιολόγηση, το πέρασμα από μικρής κλίμακας πειραματισμούς σε εθνικές πολιτικές, η υποχρεωτικότητα και η καθολικότητα της αυτοαξιολόγησης, η σύνδεσή της με την εξωτερική αξιολόγηση, καθώς και την κουλτούρα αξιολόγησης κάθε χώρας. Τα πιο πάνω στοιχεία φαίνεται να είναι εκείνα που καθορίζουν την αξιοποίηση ή τον εκφυλισμό της όλης διαδικασίας. Παράλληλα, ο Καθηγητής Μπαγάκης έκανε αναφορά στους παράγοντες που ευνοούν ή



περιορίζουν την αυτοαξιολόγηση και οι οποίοι κατηγοριοποιούνται σε επίπεδο γενικών συνθηκών και επίπεδο σχολείου. Η παρουσίαση ολοκληρώθηκε με ορισμένες καταληκτικές σκέψεις, που αποτυπώνουν τη σημερινή κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα. Τις δύο κύριες ομιλίες συντόνισε η Δρ Αθηνά Μιχαηλίδου, Διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου.

Μετά το πρωινό διάλειμμα, οι σύνεδροι παρακολούθησαν ένα από τα έξι παράλληλα εργαστήρια, τα οποία διεξάχθηκαν σε διαφορετικές αίθουσες του Συνεδριακού Κέντρου «Φιλοξενία». Στα εργαστήρια συνδυάστηκε η θεωρία με πρακτικές εφαρμογές, αξιοποιώντας διάφορα εργαλεία ανατροφοδότησης και αναστοχασμού. Το πρώτο εργαστήριο είχε ως θέμα «Εξωτερική αξιολόγηση σχολικής μονάδας και παιδαγωγική ηγεσία» και σε αυτό εισηγητής ήταν ο Δρ Μάριος Στυλιανίδης, Πρώτος Λειτουργός Δημοτικής Εκπαίδευσης. Στόχος του εργαστηρίου ήταν να δοθεί η ευκαιρία στους συμμετέχοντες να ενημερωθούν για τη σύγχρονη διεθνή εμπειρία και πρακτική που σχετίζεται με το σύστημα εξωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και να συζητήσουν, σε ομάδες, συγκεκριμένους τρόπους βελτίωσης του υφιστάμενου συστήματος στο κυπριακό σχολείο, καθώς και τον ρόλο της παιδαγωγικής ηγεσίας μέσα σε ένα τέτοιο σύστημα.

Ανάμεσα στα κύρια συμπεράσματα που προέκυψαν περιλαμβάνεται η αναγκαιότητα (α) για περαιτέρω σύνδεση των εσωτερικών διεργασιών και λειτουργιών της σχολικής μονάδας με τους εξωτερικούς αξιολογητές, (β) η ανάγκη για διενέργεια τελικής αξιολόγησης σε κάθε σχολική μονάδα, σε ένα ορίζοντα τριών ετών, με ενδιάμεσες αξιολογήσεις, μονιμότητα προσωπικού και ουσιαστικότερη παρουσία των αξιολογητών στο σχολείο, (γ) η σημασία του καθορισμού συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης και δεικτών επάρκειας, τα οποία να είναι γνωστά στη σχολική μονάδα, καθώς και (δ) ο καθορισμός αξιοκρατικού και διαφανούς συστήματος αμοιβών. Τον συντονισμό του πρώτου



εργαστηρίου είχε ο Δρ Γιάννης Κασουλίδης, Διευθυντής Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Το δεύτερο εργαστήριο είχε ως θέμα «*Αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας*» και σε αυτό εισηγητής ήταν ο Δρ Δημήτρης Δημητρίου, Μέλος Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου. Το εργαστήριο αποσκοπούσε στην ανάδειξη της σημασίας της αυτοαξιολόγησης, στην παρουσίαση των βασικών θεωρητικών παραδοχών της και στην ανάλυση των κύριων, εναλλακτικών, τρόπων υλοποίησής της. Αρχικά, έγινε αναφορά στη σπουδαιότητα ύπαρξης μηχανισμού εσωτερικής αξιολόγησης της σχολικής μονάδας, κάτι που αποτελεί έναν από τους πλέον σημαντικούς παράγοντες αποτελεσματικότητας. Ακολούθως, παρουσιάστηκαν τα βασικότερα πορίσματα έρευνας που υλοποιήθηκε στην Κύπρο, ενώ συζητήθηκε και ο ρόλος του παιδαγωγικού ηγέτη, σε σχέση με την υλοποίηση της αυτοαξιολόγησης.

Από αυτό το εργαστήριο έχουν αναδειχθεί (α) η αξία της αυτοαξιολόγησης για την πρόοδο των μαθητών, (β) η ύπαρξη αποτελεσματικών μηχανισμών αυτοαξιολόγησης, που μπορούν να συνδράμουν στην ανάπτυξη σχεδίου δράσης για βελτίωση της σχολικής μονάδας, (γ) η σχέση της προσέγγισης που ακολουθείται για προώθηση της αυτοαξιολόγησης, με τα οφέλη και τις δυσκολίες που θα προκύψουν, (δ) ο ουσιαστικός ρόλος που έχει να διαδραματίσει ο παιδαγωγικός ηγέτης καθώς και (ε) η αναγκαιότητα λήψης πολιτικής απόφασης για θεσμοθέτησή της. Τον συντονισμό του εργαστηρίου ανέλαβε η Δρ Έλενα Χατζηκακού, Πρώτη Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Το τρίτο εργαστήριο είχε ως θέμα «*Αυτοαξιολόγηση του μαθητή: Βήματα και στρατηγικές για αποτελεσματική εφαρμογή*» και σε αυτό εισηγήτρια ήταν η Δρ Μαργαρίτα Χριστοφορίδου, από το Cyprus International Institute of Management, η οποία τόνισε ότι η εμπλοκή των μαθητών σε δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης αποτελεί σημαντική παράμετρο της αξιολόγησης για μάθηση και συμβάλλει



σημαντικά στην ανάπτυξη μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Σκοπός του εργαστηρίου ήταν η παρουσίαση των βημάτων που πρέπει να ακολουθηθούν, καθώς και σχετικού υποστηρικτικού υλικού, για αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής της αυτοαξιολόγησης στη σχολική τάξη.

Τα κύρια σημεία που αναδείχθηκαν από το εργαστήριο έχουν να κάνουν με το ότι (α) η διαδικασία της αξιολόγησης πρέπει πρώτιστα να εξυπηρετεί τους σκοπούς της μάθησης, (β) οι δεξιότητες που αναπτύσσονται μέσω της αυτοαξιολόγησης αποτελούν δεξιότητες ζωής, οι οποίες σχετίζονται με τη διά βίου μάθηση, (γ) υπάρχει ανάγκη μοντελοποίησης της διαδικασίας, διαμόρφωσης συγκεκριμένων κριτηρίων και εκπαίδευσης των μαθητών, ώστε αυτοί να είναι ενεργοί και υπεύθυνοι κατά την αυτοαξιολόγησή τους, ενώ (δ) είναι επίσης σημαντικό να υπάρχει το κατάλληλο κλίμα και μια κουλτούρα που υποστηρίζει την αξιολόγηση. Τον συντονισμό του εργαστηρίου είχε η Δρ Παυλίνα Χατζηθεοδούλου, Προϊστάμενη Τομέα Επιμόρφωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Το τέταρτο εργαστήριο είχε ως θέμα «Ανατροφοδότηση και βελτίωση μαθησιακών αποτελεσμάτων» και σε αυτό εισηγήτρια ήταν η Δρ Έλενα Χριστοφίδου, Συντονίστρια Προγραμμάτων Επιμόρφωσης Στελεχών της Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Σκοπός του εργαστηρίου ήταν η εστίαση στη σύζευξη της θεωρίας με την πράξη, σε ότι αφορά ειδικότερα στη διασύνδεση καλών πρακτικών διαμορφωτικής αξιολόγησης του μαθητή με τη διαδικασία παροχής ποιοτικής ανατροφοδότησης, για βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, παρουσιάστηκαν τρόποι ανάπτυξης δεξιοτήτων ανατροφοδότησης του εκπαιδευτικού προς τον μαθητή και τους γονείς.

Τα βασικά συμπεράσματα που εξάγονται αφορούν στο γεγονός ότι (α) η αναφοδότηση θεωρείται πολύ σημαντική διαδικασία διαμορφωτικής αξιολόγησης του μαθητή. Παράλληλα, (β) βασικές προϋποθέσεις αποτελεσματικής ανατροφοδότησης είναι η ενσυναίσθηση και η ανάπτυξη εμπιστοσύνης, με κύριο



χαρακτηριστικό την ιεράρχηση των εισηγήσεων, οι οποίες πρέπει να γίνονται με σεβασμό και πάντα να αναφέρονται πρώτα τα θετικά στοιχεία. Τον συντονισμό του εργαστηρίου ανέλαβε η κ. Όλγα Παπαγιάννη, Επιθεωρήτρια Μέσης Εκπαίδευσης.

Το πέμπτο εργαστήριο είχε ως θέμα «Οι τεχνικές διαμορφωτικής αξιολόγησης του μαθητή ως εργαλεία παρακολούθησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων» και σε αυτό εισηγήτρια ήταν η κ. Χριστίνα Σταύρου, Λειτουργός του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Στόχος του ήταν να διερευνηθούν τρόποι αξιοποίησης των τεχνικών και των εργαλείων διαμορφωτικής αξιολόγησης, προκειμένου να διευκολυνθεί η παρακολούθηση της προόδου των μαθητών. Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες ασχολήθηκαν με τρόπους και τεχνικές ένταξης της διαμορφωτικής αξιολόγησης, τόσο στην οργάνωση διδακτικών ενοτήτων όσο και κατά τη διδασκαλία, καθώς και με ζητήματα αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης για σκοπούς ανατροφοδότησης και επαναστοχοθέτησης.

Τα κύρια σημεία που εξάγονται από το εργαστήριο αφορούν στο ότι η διαμορφωτική αξιολόγηση αποτελεί αναπόσπαστο συστατικό της μαθησιακής διαδικασίας. Αποτελεί μια συστηματική προσπάθεια των εκπαιδευτικών για αποτίμηση του βαθμού επίτευξης των μαθησιακών στόχων και αποτελεσμάτων και μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για αναστοχασμό και ανάπτυξη των μεταγνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών. Μπορεί να πραγματοποιηθεί σε διαφορετικές χρονικές στιγμές του μαθήματος ή της διδακτικής ενότητας, με τη χρήση πληθώρας εργαλείων. Τα αποτελέσματά της πρέπει απαραίτητα να αξιοποιούνται, οδηγώντας τον εκπαιδευτικό σε δράση είτε με τη μορφή εύστοχης και έγκαιρης ανατροφοδότησης προς τους μαθητές είτε με τη μορφή επανασχεδιασμού επόμενων μαθημάτων και ενοτήτων. Αποτελεί βασικό εργαλείο πρόληψης της σχολικής αποτυχίας και ενίσχυσης της επιτυχίας όλων των μαθητών. Οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο διαπίστωσαν την αναγκαιότητα για την ορθή ενημέρωση των γονέων αναφορικά με την αναγκαιότητα, τη χρησιμότητα



και τα αποτελέσματα της διαμορφωτικής αξιολόγησης. Τον συντονισμό του εργαστηρίου είχε ο Δρ Γιάννης Σαββίδης, Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Το τελευταίο εργαστήριο, με τίτλο «*Διδασκαλία, αναστοχασμός και βελτίωση: Πώς βελτιώνω την επαγγελματική μου ικανότητα με στόχο την επιτυχία;*», είχε ως εισηγητή τον Λέκτορα Στέλιο Ορφανό, του Πανεπιστημίου Frederick. Στόχος ήταν η να δοθεί έμφαση στην έννοια του αναστοχασμού για να βοηθηθεί ο εκπαιδευτικός στη βελτίωση της επαγγελματικής του ικανότητας. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου εργαστηρίου έγινε παρουσίαση και επεξεργασία σύγχρονων εργαλείων, ειδικά σχεδιασμένων για εκπαιδευτικούς, για εντοπισμό του σταδίου επαγγελματικού αναστοχασμού στο οποίο βρίσκεται ο καθένας.

Τα βασικά συμπεράσματα του τελευταίου εργαστηρίου επικεντρώνονται στο ότι η έννοια του αναστοχασμού είναι σημαντική για τη βελτίωση της επαγγελματικής ικανότητας, κάτι που έγινε με τρόπο σαφή και παραστατικό. Οι πρακτικοί τρόποι που χρησιμοποιήθηκαν, οι μελέτες περίπτωσης και τα εργαλεία αναστοχασμού που δόθηκαν στους συμμετέχοντες συνέβαλαν προς αυτή την κατεύθυνση. Ο αναστοχασμός είναι ωφέλιμος και οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να τον υιοθετούν στην καθημερινή πράξη στις τάξεις τους. Αναδείχθηκε, επίσης, η αναγκαιότητα θεώρησης της επαγγελματικής ικανότητας ως χαρακτηριστικού που δεν μπορεί να είναι στατικό και το οποίο θα πρέπει οι εκπαιδευτικοί να επιδιώκουν για τη συνεχή επαγγελματική τους βελτίωση, η οποία θα έχει θετικό αντίκτυπο στα αποτελέσματα των μαθητών τους. Τον συντονισμό του εργαστηρίου αυτού είχε η Δρ Μαρία Γεωργίου, Διευθύντρια Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης.

Μετά τη μεσημβρινή διακοπή ακολούθησαν άλλες δύο κύριες ομιλίες, τις οποίες συντόνισε ο κ. Χρίστος Χατζηαθανασίου, Γενικός Επιθεωρητής Δημοτικής Εκπαίδευσης. Στην τρίτη κύρια ομιλία, η Καθηγήτρια Dorit Tubin, από το Πανεπιστήμιο Ben-Gurion of the Negev, παρουσίασε το θέμα "*Pedagogical leadership in practice – Three important lessons*". Συγκεκριμένα, η Καθηγήτρια Tubin αναφέρθηκε



αρχικά στην υποχρέωση των διευθυντών των σχολείων να δρουν ως παιδαγωγικοί ηγέτες, οι οποίοι πρέπει να δίνουν έμφαση στη μαθησιακή διαδικασία, οδηγώντας τους μαθητές τους σε υψηλές επιδόσεις, ενώ, ταυτόχρονα, να ενδιαφέρονται για την ευημερία των μαθητών, να ενθαρρύνουν την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών, να συνεργάζονται με τους γονείς και την κοινότητα, καθώς και να συμμορφώνονται με τους ισχύοντες διοικητικούς περιορισμούς.

Στη συνέχεια, αφού προέβαλε το ερώτημα πώς ένας διευθυντής μπορεί να ανταποκρίνεται στον πιο πάνω πολυσύνθετο ρόλο, ικανοποιώντας και θέτοντας σε προτεραιότητα επιμέρους στόχους, οι οποίοι μπορεί να είναι αντικρουόμενοι μεταξύ τους, η ομιλήτρια αξιοποίησε ερευνητικά δεδομένα, τα οποία προέρχονται από «επιτυχημένα σχολεία» (όπως καθορίζονται με βάση τις ακαδημαϊκές επιδόσεις, τη σχολική κουλτούρα και την καλή φήμη), για να αναφερθεί σε τρεις κύριες καλές πρακτικές, που ακολουθούν όλοι οι αποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί ηγέτες. Αναλυτικότερα, αυτές οι πρακτικές αφορούν: (1) στην επιλογή και ανάπτυξη κατάλληλων μεσοδιευθυντικών ηγετικών στελεχών, (2) τη χαρτογράφηση της προόδου των μαθητών και (3) τη διασφάλιση της παροχής συνεχούς ανατροφοδότησης τόσο προς τους μαθητές όσο και προς τους εκπαιδευτικούς.

Στην τελευταία κύρια ομιλία, ο Λέκτορας Χαράλαμπος Χαραλάμπους, από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, παρουσίασε το θέμα «*Θέτοντας την αξιολόγηση στο επίκεντρο των προσπαθειών βελτίωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων της σχολικής μονάδας: Ο ρόλος της διευθυντικής ομάδας*». Αρχικά, ο ομιλητής επεξήγησε την έννοια της «*αξιολόγησης για τη μάθηση*», ορίζοντάς την ως την αξιολόγηση εκείνη που δεν αποτελεί μόνο έναν τελικό έλεγχο, ο οποίος οριοθετεί το τέρμα της διδακτικής και μαθησιακής διαδρομής, αλλά μια σειρά οδοδεικτών που μπορούν να ενημερώσουν τα επιμέρους βήματα των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Στόχος αυτής της μορφής αξιολόγησης είναι τόσο η βελτίωση του



μαθητή, μέσω της παροχής πληροφόρησης για το πού βρίσκεται, για το πού θα πρέπει να φτάσει και πώς θα φτάσει εκεί, όσο και η βελτίωση της διδασκαλίας, μέσω παροχής πληροφόρησης για την καταλληλότητα του σχεδιασμού και της παράδοσής της.

Ακολουθώντας, ο Λέκτορας Χαραλάμπους προέταξε τη σημασία του ρόλου της διευθυντικής ομάδας στον επαναπροσδιορισμό της λειτουργίας της αξιολόγησης, μέσω της δημιουργίας μιας κουλτούρας μάθησης και της υποστήριξης του έργου των εκπαιδευτικών. Η υποστήριξη αυτή αφορά τόσο τη διαδικασία συγκέντρωσης πληροφοριών, σε σχέση με την παρούσα κατάσταση των μαθητών, όσο και την επεξεργασία και αξιοποίηση των πληροφοριών αυτών, ώστε να μπορούν οι εκπαιδευτικοί να καθορίζουν τα επόμενα μαθησιακά βήματα των μαθητών τους.

Συνοψίζοντας, ανάμεσα στα κύρια συμπεράσματα που εξάγονται από όσα έχουν διαμειφθεί σήμερα θα επισημαίναμε τα ακόλουθα:

- Έχει τονιστεί, για ακόμη μια φορά, ότι σκοπός ύπαρξης και κύρια αποστολή του σχολείου, αποτελεί η παροχή εκπαίδευσης και η συνεχής βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- Έχει διαφανεί και ερευνητικά ότι τόσο η αυτοαξιολόγηση όσο και η εξωτερική αξιολόγηση έχουν ξεχωριστούς και σημαντικούς ρόλους να επιτελέσουν, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της μαθησιακής διαδικασίας.
- Σε αυτό το πλαίσιο ο ρόλος της παιδαγωγικής ηγεσίας είναι καταλυτικός για να μπορέσουν οι σχολικές μονάδες να επιτύχουν τα δυνητικά οφέλη της αξιολόγησης.
- Οι παιδαγωγικοί ηγέτες θα πρέπει να επικεντρώνονται στη μαθησιακή διαδικασία, να αντιμετωπίζουν όλους τους παράγοντες που μπορεί να την εμποδίζουν και να παρέχουν όλα τα μέσα που μπορεί να τη διευκολύνουν.
- Για τον σκοπό αυτό χρειάζεται να έχουν δίπλα τους τους κατάλληλους



συνεργάτες, να φροντίζουν για τη συνεχή παρακολούθηση της προόδου κάθε μαθητή και να διασφαλίζουν την παροχή ανατροφοδότησης.

- Η ανατροφοδότηση πρέπει να είναι στοχευμένη, περιεκτική και να προσαρμόζεται στις εξατομικευμένες ανάγκες όσων εμπλέκονται στη μαθησιακή διαδικασία.
- Ως τελικό συμπέρασμα, θα μπορούσαμε να επισημάνουμε ότι όλα τα πιο πάνω συμπεράσματα, καθώς και τα αποτελέσματα των εργασιών του συνεδρίου στο σύνολό τους, αποτελούν μια σημαντική συνεισφορά στον δημόσιο διάλογο, που αφορά στην τελική διαμόρφωση του νέου συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου, η οποία θα πρέπει να ληφθεί υπόψη.

Κλείνοντας τις εργασίες του συνεδρίου θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ιδιαίτερές μας ευχαριστίες στους τέσσερις κύριους ομιλητές, σε όλους τους εισηγητές και τους συντονιστές των έξι εργαστηρίων, στα μέλη της οργανωτικής επιτροπής και στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου για την παραχώρηση του εξοπλισμού, ώστε οι κύριες ομιλίες να μεταδίδονται ζωντανά μέσω της πλατφόρμας τηλεεκπαίδευσης. Ευχαριστίες, επίσης, εκφράζονται στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, για την καθοριστική συνεισφορά του στην ομαλή διεξαγωγή και επιτυχή διοργάνωση του συνεδρίου.

Κυρίες και κύριοι,

Τέλος, ευχαριστούμε θερμά όλους εσάς για την εδώ παρουσία σας και την επικοινωνιακή συμμετοχή σας. Ελπίζουμε η παρακολούθηση του σημερινού συνεδρίου να ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες σας και να αποκομίσατε χρήσιμες ιδέες που θα σας βοηθήσουν στην καθημερινή διδακτική σας πρακτική. Ευχόμαστε σε όλους ένα όμορφο υπόλοιπο του Σαββατοκύριακου που απέμεινε!

Καλό σας απόγευμα!